

A Somogy Megyei Bíróság
20.K.21.562/2011/9. szám

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	11 / 3262-0 / 2012.
Erkezett:	2012 JÚL 23.
Példány:	1
Melléklet:	db
Kezelőiroda:	P-1

A Somogy Megyei Bíróság [REDACTED]
[REDACTED] által képviselt [REDACTED]
[REDACTED] szám alatti felperesnek – [REDACTED] jogtanácsos által képviselt
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal 1024 Budapest, Keleti K. u. 24. szám alatti
alperes ellen ingatlan tulajdonba adása ügyében hozott határozat felülvizsgálata iránt
indított perében meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A bíróság a per tárgyalását felfüggeszti, és az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezve indítványozza:

Az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény 25/A. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenes, és ezen jogszabályi rendelkezést semmisítse meg.

A végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a Kaposvári Törvényszéknél írásban, 3 példányban benyújtható fellebbezéssel lehet élni.

I n d o k o l á s:

A Somogy Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága 23.4/159-1/2011, 23.4/160-1/2011, 23.4/161-1/2011, 23.4/162-1/2011, 23.4/163-1/2011, 23.4/164-1/2011, 23.4/165-1/2011, 23.4/166-1/2011, 23.4/167-1/2011, 23.4/168-1/2011, 23.4/169-1/2011, 23.4/170-1/2011, 23.4/171-1/2011, 23.4/172-1/2011, 23.4/173-1/2011, 23.4/174-1/2011, 23.4/175-1/2011, 23.4/176-1/2011, 23.4/177-1/2011,

23.4/178-1/2011. számú határozataival a felszámolás alatt álló felperes használatában lévő ingatlanokat a Magyar Állam tulajdonába adta.

A felperes fellebbezése folytán eljárva az alperes 04.3/1371-3/2011. számú határozatával az első fokú határozatokat helybenhagyta.

A felperes keresetében ezen határozat felülvizsgálatát kérte. Hivatkozott arra, hogy a határozat alapját képező 1992. évi törvény 25/A. § (1) bekezdése, amely 2010. szeptember 1. napján lépett hatályba, valójában egy egyoldalú nyilatkozattal való állami tulajdonba vételt, egy ingyenes kisajátítást – államosítást – jelent, amely sérti az Alaptörvény M. cikkét, XIII. cikk (2) bekezdését, a XV. cikk (2) bekezdését. Erre figyelemmel kérte a bíróságot, hogy eljárását függessze fel, és az Alkotmánybíróságtól kérje az 1992. évi II. törvény 25/A. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének kimondását, és annak megállapítását, hogy ezen rendelkezés jelen ügyben nem alkalmazható.

A Pp. 339/A. §-a szerint a bíróság a közigazgatási határozatot – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálja felül.

A bíróság által vizsgálandó időpontban az alábbi jogszabályok voltak hatályban:

Magyarország Alaptörvényének átmeneti rendelkezései 19. cikk (1) bekezdése szerint az Alaptörvény rendelkezéseit – a (2)-(5) bekezdésben foglaltak kivételével – a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(3) bek. Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos

A Somogy Megyei Bíróság

20.K.21.562/2011/9. szám

- 3 -

érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

(4) bek. A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.

Az M) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.

(2) bek. Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.

A XIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) bek. Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

A XV. cikk (2) bekezdése szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési, vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 1. § szerint az egyenlő bánásmód követelménye alapján Magyarország területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény

rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.

A 4. § szerint az egyenlő bánásmód követelményét a magyar állam, jogviszonyai létesítése során, jogviszonyaiban, eljárásai és intézkedései során köteles megtartani.

A 8. § szerint közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

q) vagyoni helyzete,

t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője

miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült, vagy részesülne.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 177. § (1) bekezdése szerint ingatlant kivételesen, közérdekből – törvényben megállapított esetekben, módon és célokra – lehet kisajátítani. A kisajátított ingatlanért teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás jár.

A szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény (továbbiakban: Ámt.) 25/A. § (1) bekezdése értelmében, ha a részarány-földkiadási eljárás lezárását követően a jogutód nélkül megszűnt, illetve felszámolás, végelszámolás alatt álló szövetkezet javára bejegyzett szövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészlet (a továbbiakban: maradványterület) szerepel az ingatlan-nyilvántartásban, a maradványterületet a mezőgazdasági igazgatási szerv határozattal a Magyar Állam tulajdonába adja. A maradványterület a Nemzeti Földalapba kerül.

A felperes 2010. június 22. napjától felszámolási eljárás alá került, ezért az első fokú hatóság 2011. március 3. napján kelt határozataiban az Ámt. 25/A. § (1) bekezdésére hivatkozással a szövetkezet javára bejegyzett maradványterületeket ellentételezés nélkül

A Somogy Megyei Bíróság
20.K.21.562/2011/9. szám

- 5 -

a Magyar Állam tulajdonába adta. A felperessel szemben indult felszámolási eljárás azonban a Somogy Megyei Bíróság 2011. október 28. napján kelt 1.Fpk.14-10-000.130/36. számú végzésével jóváhagyott hitelezői egyezséggel megszűnt.

Az Ámt. 25/A. §-át értelmezve a jogalkotói szándék és az életszerűség is arra mutat, hogy a jogalkotó itt egy jogutód nélküli megszűnés esetére kívánja a maradványterületek sorsát rendezni. Ezen esetben a jogalkotó azt vélelmezi, hogy nincs már olyan jogosult személy, ki a kisajátítás esetén kártalanításként neki járó összeget megkaphatná, ezen szakasz korábbi szabályozása is erre utal.

A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény 93. § (1) bekezdése szerint, ha a szövetkezet jogutód nélkül szűnik meg, a felszámolás miatti megszűnés kivételével – törvény eltérő rendelkezése hiányában – végelszámolásnak van helye. Vagyis szövetkezet kétféle módon szűnhet meg: végelszámolással és felszámolással, amiket a cégjegyzékből való törlés követ.

Ugyanakkor a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 41. § (1) bekezdése értelmében a felszámolást elrendelő végzés közzétételét követő 40 nap eltelte után, a felszámolási zárómérleg benyújtásáig a hitelezők és az adós között bármikor helye van egyezésnek, kivéve a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 116. § (5) bekezdésében foglaltakat.

Cstv. 60. § (2) bekezdése szerint, ha a felek egyezséget kötöttek, a bíróság az egyezséget jóváhagyó végzésben dönt a felszámolási eljárás befejezéséről, a felszámoló díjazásáról, a költségek viseléséről és az egyezségi megállapodásból kizárt hitelezők követeléseinek kielégítéséről.

Tehát felszámolási eljárás eredményeként nem minden esetben szűnik meg a szövetkezet. Az Ámt. 25/A. §-a azonban nem rendelkezik arról az esetről, amikor egy hitelezői egyezségkötés esetén a felszámolás alatt álló szövetkezet „eredeti” állapotában működhet tovább. Ebben az esetben ugyanis a rendelkezés sérti a tulajdonhoz való jogot, és sérti az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésében foglaltakat, mivel semmilyen garanciát nem tartalmaz a feltétlen, azonnali és teljes kártalanításra vonatkozóan.

Ahogy azt az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban is kifejtette, „a tulajdonhoz való jog védelme megkívánja, hogy a törvény – a kisajátítás kivételességére is tekintettel – a közérdekű célok azon eseteire korlátozza a kisajátítás lehetőségét, amelynek megvalósítása végső soron csak a tulajdon elvonásával lehetséges. A törvényhozó a kisajátítás intézményét oly módon köteles szabályozni, hogy a szabályozás garanciát nyújtson arra, hogy a tulajdon közhatalmi eszközökkel történő elvonására teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett is csak akkor kerülhessen sor, ha a közérdekű cél más módon, mint kisajátítással nem valósítható meg.” (35/2005. (IX. 29.) AB határozat)

Mindemellett az Alaptörvény XIV. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát is sérti a rendelkezés.

A diszkrimináció tilalmához kapcsolódóan az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a diszkrimináció csak az azonos státusúak által alkotott körön belül, e csoport tagjai egymáshoz viszonyított helyzetére vonatkozó szabályozás tekintetében vizsgálható. Kizárólag az azonos csoportba tartozók közötti megkülönböztetés eredményezhet alkotmányellenességet, mivel csak közöttük lehet elvégezni a megfelelő összehasonlítást. (1181/B/1990. AB határozat)

Önmagában a felszámolási eljárás nem jelenti azt, hogy egy másik, új jogalanyiség jön létre, pusztán egy jogilag szabályozott keretek közé szorított hitelezői kielégítést segítő, és alapesetben, de nem kizárólagosan a felszámolás alatt álló jogalany megszűnésével,

A Somogy Megyei Bíróság
20.K.21.562/2011/9. szám

- 7 -

illetve cégbírósági törlésével záruló eljárási módról van szó. A felszámolási eljárás során a szövetkezet jogalanyiséga mindvégig érintetlen, pusztán a tulajdonosi jogok és a képviseleti jogosultság került a felszámolóbiztos kezébe. A diszkriminációt tiltó alapjog sérelem már pusztán ezen tényről is megvalósult, hiszen pusztán a szövetkezet vagyoni helyzete alapján különböztet meg, azonban abban az esetben, ha a felszámolási eljárás egyezséggel zárul, a szövetkezet, illetve a vagyonnevesítésben érintett tagjai vagyonelevonást szenvednek el. Ugyanezen okból ellentétes a támadott jogszabályhely az Alaptörvény M cikkében leírt rendelkezéssel, mert a gazdasági vállalkozás szabadságát is korlátozza, és a tisztességes gazdasági verseny feltételeinek sem felel meg.

A fent írt indokokra és jogszabályokra figyelemmel a bíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. § alapján a per tárgyalását felfüggesztette és indítványozza az Alkotmánybíróságnak, hogy a 41. § (1) bekezdése szerint az 1992. évi II. törvény 25/A. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, és a jogszabályi rendelkezést semmisítse meg.

Kaposvár, 2012. június 1. napján

A kiadmány hitelesül:

[Redacted]

bírósági tisztviselő

[Redacted]

bíró

Ez a *végzés* 2012. július 25. napján

JÓGERŐS
Kaposvár, 2012. július 10. napján [Redacted]

A kiadmány hitelesül:
[Redacted]
bírósági tisztviselő

